

daň	→ zdanit / zdaňovat výdělek
důvod	→ zdůvodnit / zdůvodňovat něco něčím
obraz	→ zobrazit / zobrazovat něco
způsob	→ způsobit / způsobovat škodu
vina	→ zavinít nehodu
	→ obvinít / obviňovat někoho z vraždy
vliv	→ ovlivnit / ovlivňovat někoho něčím
pozor	→ upozornit / upozorňovat na nebezpečí
vědomí	→ uvědomit si / uvědomovat si něco
drahý	→ zdražit / zdražovat zboží
levný	→ zlevnit / zlevňovat zboží
mírný	→ zmírnit / zmírňovat bolest
nervózní	→ znervóznit / znervózňovat někoho
pomalý	→ zpomalit / zpomalovat
vysoký	→ zvýšit / zvyšovat ceny
nízký	→ snížit / snížovat ceny
klidný	→ uklidnit / uklidňovat někoho/se: Uklidni se!
možný	→ umožnit / umožňovat něco
pevný	→ upevnit / upevňovat něco
rychlý	→ urychlit / urychlovat něco
skutečný	→ uskutečnit / uskutečňovat = realizovat
volný	→ uvolnit / uvolňovat místo; uvolnit se (<i>loosen up</i>)
nemožný	→ znemožnit / znemožňovat plán
chladný	→ ochladit se / ochlazovat se
teplý	→ oteplít se / oteplovat se
jistý	→ pojistit někoho/se / pojišťovat se
den	→ rozednít se / rozednívat se
tma	→ setmít se / stmívat se
úklid	→ uklidit / uklízet pokoj: Uklid' si svoje věci!
nápad	→ napadnout / napadat : Co tě to napadlo?
dotek	→ dotknout se / dotýkat se něčeho
oblek	→ obléknout (se) / oblékat se
obsah	→ obsáhnout / obsahovat něco
podpora	→ podpořit / podporovat něco
poslech	→ poslechnout (si) / poslouchat něco

17 PERFEKTIVNÍ A IMPERFEKTIVNÍ SLOVESA – CV. PERFECTIVE & IMPERFECTIVE VERBS – EX.

■ 5. Změňte vid:

Ceny (se letos zvýšily) ___ letos _____ několikrát.
Platy nám (nenavýšili) ani jednou.
Platy nám zatím ne _____.
V poslední době (se zboží zdražilo) ___ zboží _____ několikrát.
Počet zaměstnanců v té továrně (se postupně snížil) ___ postupně _____.
Pracovní doba supermarketu (se prodlouží) ___ _____.
(Ovlivnil) _____ ho svými názory.
Snažil se (zmírnit) _____ rozdíly, které mezi nimi jsou.
Čím to (zdůvodnil) _____?
Od příštího týdne (se) má (oteplít). Bude ___ postupně _____.
Nenech (se znervóznit) ___ _____.
Už (se ochlazuje) ___ zase _____.
Před válkou (se zkracovaly) ___ _____ šaty.
(Pojišťujete se) _____ před cestou do ciziny?
Napětí mezi nimi (se uvolnilo) ___ _____.
(Stmívalo se) _____ rychle.
Už můžeme zhasnout, už (se rozední) ___ _____.
Hana (obvinila) _____ Honzu, Honza zase ji. Kdo za to může?
Hanna (uklidnila) _____ Hanu.
(Upozornila) _____ ji na nebezpečí.
(Uskutečňuju) _____ všechny svoje plány.
Optimistický postoj nám (umožňoval) _____ realizaci plánu.
Stres nám (znemožňoval) _____ se soustředit.
Honza (si neuvědomoval) ___ _____ svou chybu.
Na displeji (se nezobrazilo) ___ _____ jeho jméno.
(Podpoříme) _____ jeho návrh.
(Pociťovala) _____ vůči němu vztek.
(Ujistil) _____ ji, že mu ještě na ní záleží.
Můžeš to ztlumit? Ty snad tu hudbu (zesiluješ) _____ schválně, vždy když já telefonuju!
Ke konci prázdnin se čas vždy (zrychluje) _____ a už jsou tu zase nové povinnosti.
Proč (neuklidíš) _____ po sobě věci?
Už mě nic (nenapadá) _____, co bych ti k tomu mohl ještě říct.

■ 6. Dejte do záporu:

(Přelož) – *Nepřekládej ten text!*

(Opři se) _____ o dveře!	(Vyhoď) _____ to do koše!
(Jdi) _____ pryč!	(Jeď) _____ nikam!
(Uteč) _____ před ním!	(Vyhni se) _____ mu!
(Otevři) _____ okno!	(Polož) _____ to sem!
(Zvedni) _____ ten telefon!	(Ozvi se) _____ mu!
(Utři) _____ to nádobí!	(Vypni) _____ rádio!
(Zhasni) _____ světlo!	(Odpusť) _____ mu všechno!
(Zamkni) _____ dveře!	(Přivři) _____ okno!
(Půjč) _____ mu peníze!	(Sedni) _____ si sem!
(Dotkni se) _____ mě!	(Zapni) _____ televizi!

■ 7. Dejte do záporu:

POZOR! Imperativ ← perfektivní sloveso

→ WARNING! – VAROVÁNÍ!

*Pozor! Šlápneš – **Nešlápni** do louže! – Don't step in the puddle!*

Spadneš _____ do vody!	Zapomeneš _____ klíče!
Zlomíš si _____ nohu!	Zblázníš se _____ z toho!
Shodíš _____ ten květináč!	Spolkneš _____ tu pecku!
Upustíš _____ ten podnos!	Rozbiješ _____ tu vázu!
Spleteš si _____ ty příklady!	Řízneš se _____ tím nožem!
Spálíš se _____ o ten sporák!	Připálíš _____ ten oběd!
Vypiješ _____ mi to pivo!	Vymkneš si _____ kotník!
Utečeš _____ mi!	Stoupneš _____ mi na nohu!

■ 8. Změňte vid:

Všechno proběhlo _____ podle plánu. Kdy přiletí _____ letadlo z Ženevy?
 Odvede _____ naši pozornost jinam. Nesnesu _____ blbce!
 To mě přivedlo _____ na jiné myšlenky. Každému vyjde _____ vstříc.

- ▲ **plést** – *to knit: pletu svetr* → **splést se** – *to be wrong* → **splést si něco s něčím** – *to mix up*
vyjít někomu vstříc – *to oblige / accommodate sb.*

17 ROZCHOD BREAKING UP

CO SE DĚJE?

- Honza: Nějak nám to spolu nejde.
Hana: Ty sis toho všiml teprve teď? Už pěkně dlouho mi lezeš na nervy!
Honza: Tak proč jsi nic neřekla? Já jsem se vždy tak snažil a to asi bylo zbytečné!
Hana: Ty ses možná snažil, ale vždy jsi myslel jen na sebe! Nikdy tě nezajímalo, co si myslím a co si přeju já!
Honza: To je nedorozumění! To si myslíš jen ty!
Hana: Teď mluvím já, tak kdo jiný si to má myslet? Já jsem si to **nevymyslela**. Jsi sobec! Záleží ti jen na sobě! Ostatní vůbec nebereš na vědomí!
Honza: Jsi nespravedlivá! Náročná! A náladová! Už dávno jsme se měli rozejít. Ty mě úplně **zničíš**!
Hana: Nech už toho! A nekřič tady! Kdo je na to zvědavý? Zblázním se z tebe!
Honza: Cha! Že to říkáš zrovna ty! Bylo to nad lidské síly **vydržet** to s tebou!
Hana: Co to meleš? Proč mě urážíš? Proč mi ubližuješ?
Honza: Prosím tě, já bych neublížil ani kuřeti! Ty ale nevíš, co chceš, jsi věčně nespokojená, tebe nikdo nemůže uspokojit...
Hana: Víš co? **Sejdeme se** ještě na Juanově a Hannině svatbě a bude to naposledy v životě!
Honza: Tak to se mýlíš! Jako svědkové se ještě někdy uvidíme.
Hana: To si piš, že ne.
Honza: Pak jsi to měla odmítnout, ze závažných důvodů... Jsme svědkové, a přitom spolu nemluvíme. To je síla! Je to trapné! Je to pod moji úroveň! Já se z tebe zblázním!
Hana: Víš co? Já už s tebou končím! Abych se nezbláznila! Rozcházím se! A trapný jsi ty!
Honza: Co, co..... Počkej! Hanooo! Ty mi ale dáváš zabrat!
Hana: Nech mě už být, prosím tě. Nemá to cenu!

-
- ▲ odmítnout něco = nepřijmout nabídku
uspokojit někoho = učinit někoho spokojeným
vydržet něco = snést
neublížil by ani kuřeti (ani mouše) – *he wouldn't hurt a fly*
dát někomu zabrat = trápit někoho, unavovat
-

UŽ TO MÁME ZA SEBOU

Na svatbu do Prahy se **sjelo** Juanovo příbuzenstvo z různých částí světa, **přijelo** taky několik Hanniných příbuzných a známých. Někteří si **zamluvili** pokoje v hotelu Hilton, kde se po obřadu konala svatební hostina, ti méně nároční si sehnali soukromé ubytování nebo o něco levnější hotely, kamarádi se spokojili s hostely a kolejemi. Všichni, kolem 50 svatebčanů, se **sešli** jen u obřadu na Staroměstské radnici, u stolů a na společné fotce. Mluvílo se několika jazyky: nejvíc byla slyšet španělština, jednak proto, že Španělů bylo nejvíc, ale také proto, že ze všech byli nejhlučnější, pak angličtina, francouzština, finština a, samozřejmě, čeština. Menu bylo rozmanité, nezapomnělo se ani na vegetariány, ani na Juanovy pratetičky, které už špatně tráví těžká a tučná jídla. Jelikož se brali v Čechách, rozhodli se především pro českou kuchyni. Hanina babička **napekla** české svatební koláčky („domácí jsou domácí, co si budeme povídat“), všem moc chutnaly, jen se po nich zaprášilo.

Juan rozrušením nemohl usnout: **probděl** celou noc! Ráno pak měl kruhy pod očima a celý den **prozíval**. Hanna vypadala báječně, i když si nakonec nedala ušít šaty na míru. Ani nemusela Juana moc **přemlouvat**, že je praktičtější si šaty **vypůjčit**. Zvítězil nakonec čas, nic jiného by se už nestihlo.

Všichni byli unavení, ale usměvaví a tvářili se šťastně. Jen Honza a Hana vypadali otřeseně: Haně se nakonec **podářilo** alespoň nasadit rádoby milý výraz, i když jí bylo do pláče, Honza se nedokázal **přenést** přes jejich hádku a Hanu napadlo, že vypadá, jako kdyby spolkl tisíc ježků (jednou to četla v jedné pohádce od Macourka a přišlo jí to trefné). Když se měl **podepsat**, ruka se mu tak **rozklepala**, že mu z ní **vypadlo** pero! **Spadlo** na zem a někam se **odkutálelo**... Jeho vlastnoruční podpis vůbec nevypadal jako jeho autentický podpis, ale spíš jako podpis nějakého rozklepaného dědečka. Byli tam naštěstí svědci, kteří by v případě nutnosti správnost podpisu mohli **dosvědčit**. Když se otočil, **zakopl** ještě o židli a málem při tom **upadl** na zem.

Ti, co nevěděli, že se svědkové na svatbě den před svatbou pohádali a **rozešli**, si nakonec ničeho nevšimli. Měli plno starostí s jinými věcmi. Ale na fotkách to pak bylo vidět a všichni se **vyptávali**: proč se ti dva svědkové tak mračí? Nespletli si náhodou svatbu s pohřbem?

- ▲ Juanovi příbuzní = Juanovo příbuzenstvo
sjelo se, mluvílo se, nezapomnělo se (*pasivum*)
jen se po tom zaprášilo = jídlo se rychle snědlo
kruhy pod očima – *rings/shadows under one's eyes*; i když – *even though*
bylo jí do pláče – *she felt like crying*
přenést se přes hádku – *get over the quarrel*
přijde mi to trefné – *it seems apt, fitting to me*

17 OTÁZKY QUESTIONS

■ 9. Odpovězte:

1. Odkud přijeli svatebčané?

2. Kolik jich bylo?

3. Kde se ubytovali?

4. Kterými jazyky se na svatbě mluvilo?

5. Jaká jídla se podávala?

6. Jaké jídlo mělo velký úspěch?

7. Proč Juan nemohl usnout?

8. Jaké šaty měla na sobě Hanna?

9. Jak vypadali svatebčané a novomanželé na společné fotce?

10. Proč Honzovi vypadla z ruky tužka?

11. Jaký problém má Honza?

12. Dokáže se Honza přenést přes svůj problém?

13. Co vyčítá Honza Haně?

14. Co Hana vyčítá Honzovi?

15. Myslíte si, že se Honza a Hana zase dají dohromady (že se usmíří)?
